

“Ortodoks Troçkist akımın varlığı bir gerçektir”

Hareketimizin kurucusu yoldaş Nahuel Moreno'nun 1982 tarihli LIT-CI Kuruluş Konferansı'nda gerçekleştirdiği konuşmayı okuyucularımız ile paylaşıyoruz.

Bilanço ve kuruluş tezleri taslakları üstünde çalışırken bu tartışmayı kısa bir değerlendirmeye açmanın yerinde olacağına karar verdik. İşin aslı, bu iki karar birbiriyle yakından ilişkili. Biz CORCI hakkında ve CI-CI'nin krizi hakkında ne itirazlar, ne tartışmalar ve de ne tecrübeler yaşandığı duymak istiyoruz. Biz yoldaşlarımızı Napuri'yi, Alberto'yu ve Healyizmden gelen yoldaşları dinlemek istiyoruz. Yoldaşlarımızın hepsi kendi deneyimlerini ve eleştirilerini beraberinde getiriyorlar. Kendi adımıza biz onlara biraz daha uzun süreli de olsa cevap verme hakkımızı saklı tutuyoruz.

Aslolarak benim şu an için asıl belirtmek istediğim iki üç nokta var. İlk olarak, bir cümle içinde birleştirebileceğimiz 2 gerçek var. KP tarafından yasaklı olan Lefebvre'nin Mantık eserini yıllar önce, çok yıllar önce, Paris'ten gelenlerin getirdiği kopyalar sayesinde öğrendik. Okurken bir cümle bizi şaşırttı: bilgi gerçektir. Geçmişte bilginin varolup olmadığını sorgulayan sonsuz felsefi tartışma yapılmıştır, Lefebvre¹ ise bilginin sadece varolduğunu söylemekle kalmıyor gerçek olduğunu da söylüyordu: merhaba demek kadar basit bir gerçek. Lefebvre kimsenin kendi mevcudiyetini tartışmayacağı noktasından yola çıkıyordu.

Yanlış ya da doğru ama biz de aynı şekilde başlayacağız: BirSek ve OCI-U²'nin revizyonizminin can düşmanı olan bir akımın başka bir ifadeyle dünya çapındaki yegâne ortodoks akımın mevcudiyeti bir gerçektir. Bu gerçek, yani bu bu akımın mevcut olduğu ve yegâne olduğu gerçeği de bir başka gerçek tarafından doğrulanmaktadır, o da bir tek bu yegâne akıma ait olan bu konferanstır. Bizim bu konferansta ve özellikle de görüşlerinize sunduğumuz bu 2 metinde ortaya koyduklarımızın asıl özü kanaatimce bu gerçektir. Bir başka şekilde ifade

edersem, bu konferans dünya çapında etkisi olan, eski Bolşevik Fraksiyon tarafından oluşturulmuş ve çoğunluğu eski CORCI'den olmak üzere başka kökenlerden gelen yoldaşların varlığı ile zenginleştirilmiş ve de güçlendirilmiş olan bu yegâne Troçkist akımın varlığını yansıtan bir politik gerçektir. Her yeni gerçek gibi bu da bir bileşimin ürünüdür.

Biz güçlü de olsak güçsüz de olsak, geçmişimizde başarılar kadar hataların sorumluluğunu da taşıyor da olsak Troçkizmin uzlaşmaz savunusu için çarpışan yegâne örgütlü Troçkistler isek bu durumda bugün bu toplantıda cevap vermemiz gereken ilk soru bu olmalıdır. Örneğin, bu toplantının niteliğini ve önemini tanımlamak ile başlamalıyız. Lefebvre'nin diliyle konuşursak, ortodoks Troçkizm ifadesini bu toplantıda bulan bir gerçektir.

İkinci nokta ise bizim bu konferanstan önce ifade ettiğimiz bir şey: Biz CI-CI öncesine yani Bolşevik Fraksiyon evresine geri dönmek istemiyoruz. Böyle bir istek vardı ve bu özlem aslında bugün bir bakıma gerçekleşiyor. Bugün FB'den gerek önderlik gerekse de örgütsel anlamda nitel olarak daha ileri bir durum yaşıyoruz. Neresinden bakarsak bakalım FB'ye geri döndüğümüz söylenemez. Neden? Her şeyden önce artık ABD'li yoldaşlarımızın varlığını vurgulamalıyız, küçük bir grup olsalar da bu ülkede Troçkizmin inşasında tarihsel olarak zengin kişisel birikimden geliyorlar. Bu grup engellerle dolu uzun bir yolu hâlihazırda katetmiş olan çok yetenekli ve sınanmış yoldaşlardan oluşuyor. Onların burada olması asla şans eseri değil.

FB'ye göre farklılığı daha belirgin kılan şey ise Napuri ve Franceschi yoldaşların mevcudiyetidir. Bu iki yoldaşın mevcudiyetine dikkat lütfen! Onlar CORCI ve OCI-U'nun yaşadığı yüksek seviyede çelişkisel olgunun varlığını en iyi şekilde yansıtıyorlar, bir buzdağının zirve noktası durumundalar. CORCI'nin çelişkisi resmi Troçkist kimliği ile uyguladığı politika arasındaydı. CORCI revizyonizmden nefret eden ve onunla savaşmış olan Troçkistler ile doluydu.

Bu akımın en iyi temsilcisi olan 2 önderi bugün burada. İşte nitel farkı yaratan da budur. Napuri ve Alberto'nun içinde bulunduğu bir önderlik ve örgüt FB'nin aynısı

olmaktan hâlihazırda çıkmıştır.

Birkaç önce onlarla görüştüğümde bugün sizlerin karşısında söylediklerimin aynısını ifade ettim ve Alberto bana “Napuri’yle mi konuştun, biz de aynı şeyi söylüyorduk” dedi. İki yoldaş aynı sonuca ulaşmışlardı. Bu konferans eski Bolşevik Fraksiyon’dan nitel olarak daha yüksek bir seviyededir. Eğer durum bu olmasaydı, benim konuşmama tatsız bir durumla karşı karşıya olduğumuzu ve de eski Bolşevik Fraksiyon’a geri dönmemiz gerektiğini ifade ederek başlamam gerekecekti. Fakat bugün burada söz konusu olan Bolşevik Fraksiyon’un bir konferansı değildir, eski CI-CI’nın büyük çoğunluğunca ve OCI-U’nun revizyonizmini kabul etmeyen militanlar, önderler ve örgütlerce bu teyit edilmiştir.

Üçüncü problem ise bizim bir tüzüğü, önderliği ve de demokratik merkeziyetçi normları olan uluslar arası bir örgüt oluşturmak zorunda olup olmadığımız. Tüm sözlü ifadeler gibi benimki de şematik. Yazılı ifade, teorik ya da politik olsun, insana konuyu daha ince ele alma ve daha yüksek bir soyutlama yapma imkânı veriyor. Öte yandan sözlü ifade ise zaten şematik olmalı. Önemli olan sözlü sunumun siyah ve beyaz olarak şemalandırılması gerekenleri gerçekten siyah ve beyaz olarak ortaya koyup koymadığıdır. Troçkizmin yolundan giderek biz ortada bir program varsa bir örgüt ve de bir önderlik olması gerektiğinde katıyetle ısrar ediyoruz. Ortada bir program yoksa zaten bir örgütten söz edilemez, olsa olsa bir cephe, hareket veya arkadaş grubundan bahsedilebilir.

Şimdi bu aksiyomu sınamak istiyorum. Biz bir programa sahip olduğumuzu düşünüyoruz: halk cephesi hükümetlerine dair güncellenmiş haliyle CI-CI tezlerini kastediyorum. O zaman bizim yapmamız gereken nedir, bu programı savunan ve hayata geçiren bir enternasyonal Bolşevik örgütü yaratmaktır.

Gerek Lambert’in gerekse de Mandel’in Fransa’da şu an yaptıklarına imkan veren bizim uluslar arası akımımızın güçsüz olduğu gerçeğidir ama asla gereksiz olması değildir. Tam tersine enternasyonal akımımızın varlığı elzemdir. Fransa’da veya Peru’da Ortodoks Troçkist bir politika izlenememesinin sebebi, Enternasyonal’in

ve de onun önderliğinin güçsüzlüğü ile Lambert ve Mandel'in revizyonizmidir. İşte bu yüzden, bu zorluklara cevap verebilmek için enternasyonal bir örgütün ve önderliğin varlığı hiç olmadığı kadar gereklidir.

Şimdi ise hata yapma sorununa geçelim. Pek çoğu şöyle demekte: "Onlar sizi kandırdı, biz ise onların tekrar hata yapmayacaklarını size garanti ediyoruz". Biz ise her Marksist için kalkış noktası olan gerçeklere göz atalım. Şu bir gerçek ki biz pek çok hatalar yaptık. Ama gene şu da bir gerçek ki pek çok hatalar daha yapacağız, bu bir varsayım veya fütüroloji değil bir gerçektir. Şunu siz garanti ederim ki uluslar arası önderlik ve ulusal önderlikler olarak hatalar yapmaya devam edeceğiz. Her kim durumun böyle olacağına inanmıyorsa onun için üzülürüz. Bakın demagoji yapmıyorum: hatalar yapacağız. Geçmiştekinden daha az olacak ama mutlaka hatalar yapacağız. Bundan eminim. Bugün öncekinden daha yüksek nitelikte bir önderliğe sahip olduğumuza inanıyoruz ama kimse bizden hata yapmayacağımızı veya eksiklerimizin olmayacağını garanti etmemizi beklemesin. Böyle bir garantiyi belki büyük partilerin başında iktidarı alan Troçkist önderlikler verebilirler ama bizim gibi Dördüncü Enternasyonal'in krizinin ürünü olan bir önderlik veremez. Bizim meziyetimiz revizyonist saldırıya karşı güçlü ya da zayıf da olsa direnebilmiş olmamız. Biz Marksistiz ve ne büyücülere ne de mucizelere inanmayız. Örnek olarak Güney Yarımküre'den 2 farklı ülkeye bakmamız yeterli. Arjantin'de güçlü bir partiye sahip olmak için büyük fırsatlar elde ettik ama yaptığımız ciddi hatalar yüzünden o noktaya ulaşamadık. Aynısı Peru için de geçerli. Yoldaş Napuri bu konuda farklı düşünüyor mu bilemiyorum. Napuri'ye kulak verirsek, yoldaş Devrimci Öncü³'nün gücü konusunda ısrar ediyordu. Buna katılıyorum. Eğer Devrimci Öncü'ye önderlik ettiği sırada Napuri Troçkist olsaydı ve de adına yaraşır gerçek bir Enternasyonal mevcut olsaydı Peru'da iktidarı çoktan almıştık. Eğer 45'ler civarında İşçi Partisi(4)'sinin önemini görebilmiş olsaydık Arjantin'de de aynı yönde bir yol alabilirdik. O senelerde 4 sosyo-politik olgu mevcuttu: stalinist sendikacılığın ve sosyalist (sosyal-demokrat) sendikacılığın tasfiyesi ve Peronist sendikacılığın yükselişi, bir işçi partisinin yükselişi, sosyalist solun ve geniş çaplı bir öğrenci solunun yükselişi. Bu dört kritik olgudan biz sadece Peronist sendikacılığı öngörebildik ama diğer üçünü de öngöremedik. Ben İşçi Partisi'ne karşıydım çünkü bu partinin muhafazakâr bir parti olduğunu düşünüyordum. Yani bu 3 temel sürecin öngörülememesinden ve bu kritik fırsatların kaçırılmasından ben sorumluyum.

Yaptığımız hataları kabul etmeliyiz ki genç Troçkistler düşünmeyi ve bize karşı saygıyı elden bırakmaksızın kendi zihinleriyle bizi eleştirmeyi öğrenebilsinler. İşte bu doğrultuda kendi geçmişimizin üstünde ısrarla duruyoruz çünkü bizler çok gençken bu konuda “bilinçaltına hitap eden” bir propaganda yapıyorduk. O zamanlar istisnalar hariç olmak üzere yeni sorunları görmüyorduk. Bizim için 4. Enternasyonal’in varlığı bizi desteklemek ve yönlendirmek amacı için değildi. Ama şükür ki yetimler gibi olan durumumuzun ve de hızlı ve doğru cevaplar geliştirme konusundaki yetersizliğimizin farkına vardık. İşte bu yüzden, biz kendi formasyonumuza ve Troçkizmimize “barbar” lakabını taktık. Biz örgütümüzü Avrupa ve Çin gibi bir devrimci merkezde veya kültürel bir merkezde değil dünyanın bir köşesindeki yarı-sömürge bir ülkede inşa ettik. Biz yola ilk çıktığımızda sadece birkaç İspanyolca Marksist kitap vardı. Ne olursa olsun biz ölçeğimizin farkındaydık. Kendimizi olduğumuzdan farklı bir şey olarak görmüyorduk, Troçkist hareket içinde önemsiz bir miktardık. Belki de bizi en fazla uyaran şey Posadas’ı okumak ve dinlemek olmuştur. Posadas bir cahildi ve her birimizden çok daha vasattı ama Valon ile Flamanlardan görelilik kanununa kadar herşey hakkında konuşma lüksünü kendinde görebiliyordu çünkü kendisinin mutlak olarak doğru olduğuna inanıyordu. O zaman dehşete kapıldık ve kendimize şu sözü verdik: Posadas gibi hiçbir şey bilmeyen ama mükemmel olduğunu düşünen ahmaklara dönüşmemek için elimizden gelen ne varsa yapacaktık.

Daha sonra Troçkizmin büyük önderlerini tanıdık. Amerikan SWP’sinin büyük hayranlık duyduğumuz önderleri bize asla hatalarından bahsetmediler. Onların tarihi sürüyle başarıya imza atan dehaların tarihiydi. Mandel de aynı şekilde hareket etti. Dünya Troçkist hareketinin önderleri kendilerini hata yapmayan birer dev olarak kabul ediyorlardı. Fakat onların önderliği altında Troçkizm acınacak haldeydi.

İşte bu yüzden biz bu sorunu tersine çevirmeye karar vermiştik: bize gelenlerin zihniyetini onlara kendi hatalarımızı öğreterek hazırlamaya çalışacaktık, bizim en büyük farklılığımız buydu. Biz partimizin tarihinin yazılmasının yolunu değiştirdik ve bu şekilde kadrolarımızı kendi başlarına düşünmeye zorladık. Partiler ve önderlikler kendi tarihlerini her daim kendilerinin haklı olduğunu gösterecek şekilde yazarlar. Biz ise kendi tarihimizi yaptığımız inanılmaz miktardaki hatayı açığa vurarak yazdık. Bu sebeptendir ki Arjantin PST’sinin tarihi hakkındaki

dersler başarılar üstünden değil de hatalar üstünden bölümlenmiştir: ilk aşama 48'lerde küçük-burjuva merkezci sapma, ikinci aşama propagandist, sendikalist ve ulusal çapta sekter sapma, işte bu aşamalandırma böylece devam ediyor. Bunların hepsi olumsuz tanımlamalar çünkü biz bu olumsuzlukların içinden geçip onların ötesine taşarak ilerleme kaydettiğimize inanıyoruz.

Sürekli olarak böylesi dehalar arasında yol alırken yaşadığımız usandırıcı tecrübe bizleri tabanımıza karşı onları pek çok hatalar yaptığımızı ikna etmek için dolaylı bir propaganda yapmaya sürükledi, kendi başlarına düşünmeyi öğrenmeliydiler çünkü bizim liderliğimiz tek başına dahiyaneliklerin garantisi değildi. Biz tabanımızın oluşumu itibariyle bölgesel ve sahip olduğu kültürü itibariyle barbar olan mütevazı bir önderliğe karşı dinsel bir iman duymasını istemiyoruz, elimizdeki tüm araçlarla tabanımıza özeleştirel bir ruhu, Marksist bir ruhu aktarmak istiyoruz. İşte bu yüzden iç demokrasiye inanıyoruz ve onu zorunlu bir ihtiyaç olarak görüyoruz. Biz duvarlara çarpa çarpa tecrübe edindik ve çok şey öğrendik, işte bu süreç bizimkinin Troçkizm içinde olan bir süreç olması dışında Napuri'nin yaşadığı ile çok benzer. Hatalar yaparak ve darbeler alarak ilerliyoruz, bunu söylemekten de utanacak bir şeyimiz yok. Fakat tam da aynı sebepten diyorum ki kimse bizden beklemediği gibi ne yeni örgütten ne de yeni önderlikten her daim başarılı olmasını beklememelidir çünkü biz hata yapacağız hem de çok yapacağız.

Sorun hem nitelik hem de nicelik açısından nasıl daha az hata yapmamızı sağlamaktır. Benim fikrimce demokratik merkezizetçilik zemininde ve uluslararası bir örgüte sahip olursak eğilimimiz daha az hata yapmak yönünde olacaktır. Benim açımdan bu bir gerçektir. Katiyetle ifade edebilirim ki uluslararası bir önderliğe sahip olan enternasyonal bir Bolşevik örgütün parçası olmayan her ulusal parti daha ve daha fazla hata yapma durumunda olacaktır ki nihayetinde de nitelik olarak diğerlerinden farklı bir hata daha yapacaktır: bu partiler ulusal Troçkist olduklarından ötürü kaçınılmaz olarak Dördüncü Enternasyonal'i reddedecekler, oportünist veya sekter pozisyonlar alacaklar ve sonunda yok olup gideceklerdir. Parti Troçkist ise ve de Enternasyonal'in bir parçasıysa yaşayacak yoksa yol olup gidecektir.

Nin (5) devrimci bir Marksist olduğuna inanıyordu ama ulusal bir Marksist olarak POUM'u tasfiye noktasına sürükledi. Bu partinin 30 belki 40 bin militanı vardı, nerede şimdi bu insanlar? Öte yandan ise 30'ların sonunda Enternasyonal'e bağlı olan 10 İspanyol Troçkist bugün katlanarak büyüdüler ve hala mevcutlar. Uluslararası Troçkizm bir hakikattir. Belki zayıftır, sınırsız miktarda hatası da vardır ama metod, program ve örgüt sayesinde ki hala ayakta. Bir program kendi başına soyut olarak ayakta kalmaz, bu tıpkı bir insanın beyni ve vücudu olmaksızın olamayacağı kadar katidir.

Konuyu toparlayalım. Enternasyonal bir parti olmaksızın enternasyonal bir program yaşayamaz. LIT-CI'nin kuruluşu bizim en acil ve en zorlayıcı ihtiyacımızdır. Eğer LIT-CI'yi kurmazsak bu BirSek'te, Pablo'nun etrafında veya Lambert'in etrafında yapılanmış olan uluslar arası revizyonizmin örgütlü olacağı ama bizim yani Ortodoks Troçkistlerin örgütlü olmayacağı anlamına gelecektir. Bu revizyonizmin zaferini ve kendi yenilgimizi kolaylaştırmanın başlıca yolu olacaktır çünkü bizim revizyonist düşmanlarımızı ve de büyük bürokratik aygıtları bozguna uğratmak için merkezi bir örgüte sahip olmaktan başka çıkar yolumuz yok.

Dipnotlar:

1.) Henri Lefebvre (1901 - 1991), Fransız Marksist sosyolog, "Diyalektik Materyalizmin Işığında" adlı eserinin "Biçimsel Mantık, Diyalektik Mantık" isimli ilk cildini 1940-41'de Direniş hareketi içinde olduğu esnada kaleme aldı.

2.) Daniel Gluckstein'in Enternasyonalist Komünist Ligası'nın (LCI) BirSek'in Fransız seksiyonu olan Devrimci Komünistler Birliği'nden (LCR) ayrılarak OCI'ye katılmasıyla Ekim 1980'de OCI (Enternasyonalist Komünist Örgüt - Birleşik, OCI-U) adını aldı.

3.) 1965'te Peru'da Ricardo Napurí önderliğinde kurulan politik parti

4.) Arjantin'de 1945'te kurulan ve daha sonra Peronist partisinin kurulmasına yardımcı olan politik parti.

5.) POUM (Birleşik Marksist İşçi Partisi) ikisi de İspanyol Komünist Partisi'nden yaşanan ayrılmalardan köken alan iki örgütün, Andreu Nin önderliğindeki Troçkist bir kökenden gelen sol grup Komünist Sol ile Joaquin Maurin önderliğindeki İşçi-Köylü Bloğu'nun birleşmesiyle 1935'te doğdu.